

SECI

Belagat âlimlerinin çoğu Kur'an'daki seci üslubuna seci adının verilmesinde sakınca görmezken, tefsir âlimleriyle bazı belagatçiler, Kur'an'ı beşer kelimadan ayırmak amacıyla "kuş sesi" anlamındaki bir kökten türeyen seci kelimesinin yerine *fasıla* terimini kullanmayı tercih etmişlerdir.

Arap belagatına göre bazı farklılıklar gösteren Türk belagatında seci sanayi-i bediadan sayılmış, söze güzellik ve süs katan ifadelerden biri kabul edilmiştir. Seciin biri klasik anlayışa göre, diğeri Recaizade Mahmud Ekrem tarafından yapılmış iki türlü sınıflandırılması vardır.

KLASİK ANLAYIŞTA SECI

Klasik anlayışta seci, mensur bir sözün son kelimesinin, şiirde ise mısranın son kelimeleri olan ve kafiyesini meydana getiren iki fasılanın tek bir harfte birleşmesi üzerine kurulmuştur:

Örnek: "Kesâfet-i sehâbda letafet-i şihâbı unutmuştuk" cümlesindeki "kesafet-letafet" ve "sehâb-şihab" arasında seciyi "t" ve "b" harfleri sağlamaktadır.

Buna karşılık "halemiz" ve "lalemiz" kelimelerini içeren bir cümlede her iki kelimenin son hecesi olan "le" seciyi meydana getirir.

Klasik anlayışta seciyi oluşturan kelimeler arasındaki ses benzerliği yönlerinin azlığı veya çokluğu esasına dayalı olmak üzere üç çeşit seci vardır:

1. **Mutarraf Seci:** Yalnız fasıla sonlarındaki harflerin aynı olduğu seci.
2. **Mütevazin Seci:** Fasılaların vezin bakımından birbirine uygun olduğu seci.
3. **Murassa' veya Müvazi Seci:** Cümlenin iki tarafının sonunda yer alan kelimelerin revî harfi, vezin ve harf sayısı bakımından birbirine uygun olmasıyla gerçekleşen seci.

RECAİZADE'NİN SECİ TASNİFİ

Yerlerini esas alarak secileri yeniden tasnif eden Recaizade Ekrem'e göre iki çeşit seci vardır.

1.Mutlak Seci: Cümle ve fıkraların arasında olup, bir kelime ile birbirine bağlanmayan secidir:

"Sevk-i **rüzgâr** eczâ-yı vücudunu **târumâr** ettiğinden."

Burada seciyi meydana getiren, "rüzgâr" ve "târumâr" kelimelerinin son heceleridir. Bunlardan ikincisinin ardından gelen "ettiğinden" kelimesini "rüzgâr"a bağlamak imkânsız olduğundan seci burada mutlaktır.

2. Mukayyed (Rabtî) Seci: Cümle ve fıkraların sonunda bulunup, aralarında bir kelime ile bağ kurulan şekillerdir:

"ilahi, vakıf-ı keyfiyyet-i **hâl** ve âlim-i dekâyık-ı **ef'âlsin**"

cümlesinde "hâl" ile "ef'âl" kelimeleriyle biten cümleler "ve" ile birbirine bağlanmaktadır.

3. Mefruk Seci: *Sebk-i mefsul* (kısa kısa cümlelerle yazma tarzı)e uygun ifadelerde rastlanan seci.

"İfrâz-1 girye beş kişiye münhasırdır. Biri Âdem ki behişt firâkından **nâlân** idi ve biri Ya'kub ki Yusuf hicretinden **giryân** idi ve biri Yusuf ki Ya'kub derdinden **perişân** idi.